

SÄTTHÄRDNING, f. 2. Operation, hvarigenom små arbeten af smidigt jern förvandlas till stål på ytan.

SÄTTKOLF, m. 2. pl. — *kolfvar*. 1) Se *Sättarekolf*. — 2) (kem.) Kolf, som är platt i botten.

SÄTTLINIE, f. 3. (boktr.) Tunt bleck, som sättes för den sist satta raden i en vinkelhake.

SÄTTNING, f. 2. 1) Handlingen, förrättningen, då man sätter. Jfr. *Sätta*, II. — 2) (jäg.)

a) Harhonors ynglande. — b) Kull af harungar.

SÄTTPINNE, m. 2. pl. — *pinnar*. Pinne, som nyttjas vid plantering.

SÄTTPLANTA, f. 1. Planta till utplantering.

SÄTTQVIST, m. 2. Se *Afläggare*, bem. 2.

SÄTTSPÅN, m. o. n. 3. Se *Sätllinie*.

SÄTTSTAMP, m. 2. Se *Häljern*.

SÄTT-TORF, m. sing. (befästn. k.) Torfklädning, då torfvorna läggas intill hvarandra, med grässidan nedåt.

SÄVENBOM, se *Säfvenbom*.

SÖCKENDAG, sö'ck'n-däg, m. 2. Hvarje dag i veckan utom söndagen. Förkortningsvis brukas i talspråket ofta *Söcken* för: Söckendagar. Man säger sålunda: *Heligt och söcken*, helge- och söckendagar.

Anm. Betyder egentl.: dag, på hvilken man får utföra rättegång vid domstol, af *Söka*, i bemärkelsen: Kalla till rätta.

SÖDER, sö'd'r, m. sing. 1) Det himmelsstreck eller den världstrakt, der solen står kl. 12 om middagen. *Han kommer ifrån s. Segla åt s. I s. belägen*. *S. ifrån*, från söder. *Vägen går i norr och s.*, i riktning från norr till söder. *S-n*, de sydliga trakterna, länderna. — 2) Se *Södermalm*. *Bo på s. Gå till s.* — *Adv.* I norra delen, trakten. *S. i Sverige*. *S. om*, i söder från, t. ex.: *S. om Upsala*. *S. ut*, åt, mot söder.

SÖDERLÄNDER, 3. pl. Länder, belägna i söder. Brukas mest i bestämd form.

SÖDERLÄNSK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på söderländerna.

SÖDERMALM, nom. prop. m. Den södra af staden Stockholms begge s. k. Malmar eller förstäder. Jfr. *Malm*.

SÖDEROM, prep. Se *Söder om* (under *Söder*).

SÖDERPOL, se *Sydpol*.

SÖDERSKEN, n. 3. Ett himmelsfenomen vid södra polen, motsvarande Norrskenet.

SÖDERUT, sö'd'r-üt, adv. eller

SÖDERÅT, sö'd'r-åt, adv. Åt söder.

SÖDRA, adj. def. Se *Sydlig*, 2. *S. polen*, se *Sydpol*. *S. vägen*, *kusten*. *S. sidan*, *kanten*. *S. Amerika*.

SÖFNING, f. 2. Handlingen eller verkningen, då någon söfves. Brukas äfv. bildligt, t. ex.: *Värkens s.*

SÖFVA, v. a. 2. (af *Sofva*) 1) Försätta i sömn. (Fig.) *S. sitt samvete*, förhärda sig deremot. — 2) (fig.) Stilla. *S. värken*. — *S-nde*, part. akt. *S. medel*, som ger sömn. — *Söfvande*, n. 4.

SÖK, n. 3. (jäg.) Hundens sökande.

SÖKA, v. a. o. n. 2. 1) Bemöda sig att finna. *Den som söker, han finner*. *S. land*, styra, hålla åt land. (Fig.) *S. sak med någon*, se *Sak*, 4. *S. efter, fram*, se *Eftersöka*, *Fram-söka*. *S. efter någon*, bemöda sig att få rätt på någon. *S. igen*, bemöda sig att återfinna. *S. igenom, ihöp, upp, ut*, se *Genomsöka*, &c. — *Syn.* *Leta*, *Eftersöka*, *Efterspana*. — 2) (neutralt) Bemöda sig, bjuda till. *S. att göra sin pligt*.

S. att komma in i ett sällskap. *Jag skall s. att öfvertala honom*. — *Syn.* Se *Försöka*. — 3) (fig.) Bemöda sig att vinna; eftersträfv. *Han söker blott sina nöjen*. *S. sina egna fördelar, sitt eget bästa*. *S. en syssla*, ingifva ansökan om dess erhållande. (Lagt.) *S. ersättning hos någon för en ting*, genom rättegång söka utkräfv. &c. *S. verkställighet af...*, bemöda sig att genom vederbörande myndighets försorg få något verkställt. *S. boskildnad*, bemöda sig att genom dom vinna b. *S. efter*, se *Eftersöka*. *S. igen*, söka att återfå. *S. ut*, se *Utsöka*. — 4) Begifva sig till någon, för att få tala vid honom. *S. en person*. *Jag sökte er i går*. *Hvem söker ni?* *S. domaren*, göra en sak anhängig vid domstol. *S. konungen*, hos högsta domstolen söka ändring i fälld dom. *S. upp*, se *Uppsöka*. — 5) Se *Lagsöka*. *S. en för en summa penningar, för kostnaden, förlusten*. — 6) (om jagthundar, neutralt) Spåra, vädra efter vilt. *Den hunden söker väl*. — 7) (om medikamenter) Börja att operera, under frambringande af en egen obehaglig känsla. Säges äfven om mat, då man efter dess förtärande erfar en dylik verkan. — *S. sig*, v. r. *S. sig om*, på flera håll eftersöka. (Säges ofta i fråga om tjänst.) *S. sig till*, söka, t. ex.: *S. sig till ett gäll*. — *S-nde*, part. akt. Brukas ofta substantivt, t. ex.: *S. till en syssla*. *S-n har bifogat sin meriförteckning*.

SÖKANDE, n. 4. 1) Handlingen, då man söker (för bem. 1, 3, 4, 5). — 2) Jagthundars spårande, vädrande efter vilt. — 3) Verkningen, då mat eller medikamenter söka.

SÖKARE, m. 3. (mindre brukl.) En, som söker.

SÖKNEDAG, se *Söckendag*.

SÖL, n. sing. (fam.) Sölande (bem. 2).

SÖLA, v. a. 1. Göra oren, smutsig. *S. ned*, se *Nedsöla*. (Fig.) *S. sina händer ell. s. sig i blod*, göra sig skyldig till blodsutgjutelse. — *V. n.* (ursprungl.: slaska; äfv. ruckla) Vara trög och långsam, dröja. *S. med betalningen, med ett arbete*. *S. bort tiden*, förlora tiden genom overksamhet. — *Syn.* *Sinka*. — *Sölande*, n. 4.

SÖLAKTIG, a. 2. Fallen för söl. — *Sölakligt*, adv.

SÖLAKTIGHET, f. 3. Fallenhet för söl.

SÖLANDE, n. 4. 1) (aktivt) Örenande. — 2) (neutralt) Overksam dröjande.

SÖLARE, m. 3. En, som sölar (v. n.).

SÖLER, sö'l'r, m. sing. Se *Sölare*.

SÖLF, SÖLFVER, (gam.) Se *Silfver*.

SÖLIG, a. 2. 1) Sölande. — 2) Se *Sölakligt*. — *Söligt*, adv.

SÖLIGHET, f. 3. Se *Sölande*, 2. — 2) Se *Sölaklighet*.

SÖLJA, sö'llja, f. 1. Litet spänne.

SÖLJETORN, m. 2. Torn i en sölja. Se *Torn*, m.

SÖLKORF, m. 2. pl. — *korfvar*. (fam.) Se *Sölare*.

SÖM, m. 2. pl. *sömmar*. 1) Sammanfogning, gjord med nål och tråd. *Gå upp i s-men*. *Sprätta upp s-marna på en klädning*. *Galoneras i alla s-mar*. — 2) (anat.) Benämning på fogarna mellan hufvudskålens ben. *Hufvudskålens s-mar*. — 3) Skagg på gjutgods. — 4) (utan plig.) Se *Sömnad*. *Sysselsatt med s*. *Föda sig med s*. *Gå ifrån sin s*. — *S. n. 3*. Det slags spik, som brukas att fästa hästskor vid hofven.

SÖMHÅL, n. 3. Hål i en hästsko för söm.

SÖMMA, v. a. o. n. 1. *Sy*, hopsy. *S. segel*. — *Sömmande*, n. 4.